

5 CONTES

per educar en valors

Coneix els
teus drets

5 CONTES

per educar en valors

Coneix els teus drets

Eva Madurga García

Arantxa Perales Echeverria i Anna Montes Vallecillos

Ester Duarri Amills i Judit Farell Batallé

Pep Plana Farré

Marta Fortanet Riera

5 contes per educar en valors. Coneix els teus drets.

Novembre de 2017

Aquesta publicació és fruit del III Concurs de contes per educar en valors "Coneix els teus drets", organitzat per la Junta delegada del Col·legi d'Educa-dores i Educadors Socials de Catalunya a Girona.

La convocatòria és bianual i té la finalitat de recollir els contes en una publicació il·lustrada que es converteixi en una eina pedagògica per a educadores i educadors en el desenvolupament d'activitats amb nens i nenes per educar en valors i, alhora, transmetre la importància de la Convenció sobre els Drets de l'Infant signada el 1989.

Els drets d'autoria dels cinc contes estan sota la llicència de Creative Commons, Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual (CC BY-NC-SA), que permet a qualsevol persona mesclar, adaptar i construir sense finalitat comercial, a partir de qualsevol dels contes d'aquest recull, sempre que se'n reconegui l'autoria i es mantingui aquesta llicència en les seves noves creacions.

Normalització lingüística: Miquel Marcè

Revisió de galeres: Sònia Rodon

Il·lustracions i disseny: Jordi Sales

Edita: Col·legi d'Educa-dores i Educadors Socials e Catalunya (CEESC)

Aragó, 141-143, 4a.

08015 Barcelona

NIF: Q-5850040F

Impressió i enquadernació: Apunts

Empresa d'Economia social dedicada a donar oportunitats laborals a persones amb trastorns de salut mental.

Dipòsit Legal: DL B 24941-2017

El paper d'aquesta publicació té el certificat FSC i la impressió s'ha fet amb tintes compostes amb olis vegetals.

Sumari

- 7 Pròleg**
per Maria Rosa Monreal, Presidenta del CEESC
- 11 Tenia por**
d'Eva Madurga García
- 19 La Gal·la i la tortuga Nael**
de Marta Fortanet Riera
- 25 El soroll de les veus**
d'Arantxa Perales Echeverria i Anna Montes Vallecillos
- 31 La sort d'anar a escola!**
d'Ester Duarri Amills i Judit Farell Batallé
- 37 Malestar**
de Pep Plana Farré
- 49 Convenció sobre els Drets de l'Infant**
- 77 Agraïments**

Pròleg

Per la simple raó de néixer, els infants posseeixen Drets que els garanteixen la infantesa i que es recullen a la Convenció sobre els drets dels infants.

La història d'aquesta declaració de drets és una suma de voluntats per fer-la realitat i que es va iniciar l'any 1959, quan l'Organització de les Nacions Unides¹ va aprovar la *Declaració dels drets dels infants*, de caràcter no obligatori. El 20 de novembre de 1989 es va aprovar el text definitiu de l'anomenada *Convenció sobre els Drets de l'Infant*, que ja era de compliment obligatori per a tots els països que la ratifiquessin i que es va convertir en Llei l'any 1990, signada i acceptada per 20 països, entre els quals hi havia Espanya.

Quin significat té per a la nostra professió?

L'educació social es defineix per ser un dret de la ciutadania que es concreta en el reconeixement d'una professió de caràcter pedagògic, generadora de contextos educatius i accions mediadores i formatives, que són àmbit de competència professional de l'educador social i que possibiliten la incorporació del subjecte de l'educació a la diversitat de les xarxes socials, entesa com el desenvolupament de la sociabilitat i la circulació social, la promoció cultural i social, entesa com a obertura a noves possibilitats de l'adquisició de bens culturals, que amplii les perspectives educatives, laborals, d'oci i participació social.

---

1. L'Organització de les Nacions Unides (ONU) és una organització intergovernamental mundial, creada per la Carta de San Francisco el 1945, amb la finalitat de mantenir la pau, promoure la cooperació econòmica, cultural, social i humanitària, garantir la seguretat dels estats basant-se en els principis d'igualtat i autodeterminació i vetllar pel respecte dels drets humans.

I són els subjectes de l'acció socioeducativa els vertaders protagonistes dels contes d'aquest llibre: els infants. Els infants, i els seus acompanyants adults, són aquells que poden necessitar conèixer millor els seus drets i és el conte l'eina que ara els oferim per apropar-los, per generar debat i pensament i, per tant, oferir-los el ple coneixement dels seus drets.

Són contes escrits en primera persona, i és aquesta tria la que fa més singular la història que expliquen; el fet d'utilitzar la narració personal ens ajuda a entrar en la història i a fer-nos-la més nostra. Els contes o relats han de tenir un objectiu clar: transmetre un valor o un conjunt dels valors inclosos a la *Convenció sobre els Drets de l'Infant* dels presentats.

En el primer conte, *Tenia por*, apareix el tema de la por d'un infant de marxar del seu entorn i el de l'acollida als refugiats, i sorgeix el dubte de si l'opinió de l'infant ha estat tinguda en compte. L'acollida als infants refugiats està descrita des de la mirada de l'infant.

En el segon conte, *La Gal·la i la tortuga Nael*, la barreja del conflicte armat amb el joc ens trasllada al dret pel qual els infants menors de 15 anys no han de participar en cap conflicte armat ni ser reclutats. L'amistat entre els infants emergeix amb força.

El tercer conte, *El soroll de les veus*, ens trasllada a la tradició del conte fantàstic on els que no són representats ni reconeguts no tenen veu i son només un soroll. Tot infant té dret a un nom i a una nacionalitat.

Amb en el quart conte, *La sort d'anar a escola!*, entrem en el dret a l'educació, concebuda com una obligació de l'Estat per assegurar l'educació primària i la secundària.

I finalment, en el cinquè conte, *Malestar*, ens retrobem amb les pors de marxar del lloc d'origen, de transitar per les fronteres i viure-ho com una ferida traumàtica d'un adult. A través dels ulls d'aquesta persona, fem palès que és una obligació dels estats prendre mesures apropiades perquè els infants víctimes de la tortura, de conflictes armats, d'abandó o d'explotació rebin un tractament convenient que assegurí la seva recuperació i la reintegració social.

Vull encoratjar i felicitar la delegació del CEESC a les comarques gironines que ha convocat aquest tercer concurs de contes i relats curts per educar en valors, amb la finalitat de recollir-los en aquesta publicació que esperem que es converteixi en eina pedagògica per al desenvolupament d'activitats amb nens i nenes, així com per mantenir viva a la Convenció sobre els Drets de l'Infant.

Que gaudiu de la lectura, del pensament i del joc que puguin generar aquests contes.

Maria Rosa Monreal

Presidenta del Col·legi d'Educa-dores i Educadors Socials de Catalunya

Girona, 25 de novembre de 2017

Tenia por

Eva Madurga García

Tenia por, molta por i fred, feia hores que ja no notava la sensació de gana. No sé quant de temps feia que érem al mar.

Hi havia molta gent a la barca, hi havíem pujat tots junts en una platja de Turquia; quan ens vam anar acomodant dins d'aquell espai tan petit, tot eren mirades estranyes, de recel, de por... però pensant-hi ara, veig l'esperança en totes aquelles profundes mirades.

El que donaria ara per conèixer les històries personals de tots i totes aquells companys i companyes de viatge. Quin era el seu lloc d'origen?, quin era el motiu pel qual fugien?, anaven sols o acompanyats?, què deixaven enrere?

M'hauria agradat compartir la nostra experiència, els nostres anhels i la nostra por, però no va ser possible, estàvem aterrits.

Segurament, si no hagués estat així, tampoc hauria sabut què dir. Què podia dir jo? Només sabia el que m'havia dit la mare: "Hem de marxar!".

"No podem continuar més en aquesta situació, és perillós, no hi ha sortida", deia. Si tan sols el pare encara fos amb nosaltres, potser les coses no haurien anat tan lluny. La situació, com a milers i milers de persones, ens superava, la impotència general davant dels cruels fets ocasionats pel mateix govern que ens havia de protegir ens portava a fugir, fugir del que la mare deia que era una mena de genocidi.

És tan difícil d'entendre que dubto que mai ningú s'atreveixi a justificar-ho. Com es pot deixar patir i morir milers de persones innocents?

Aquell matí la mare em va dir que havia arribat el moment: ella, la Salma, la meva germaneta petita, i jo emprendre un viatge.

Gairebé no hi va haver temps per comiats, recordo com em vaig abraçar als avis, que ploraven i ens deien que tot aniria bé i que no els oblidéssim. Ells es consideraven massa grans per afrontar aquesta aventura.

Vam decidir què ens emportaríem, cosa que no ens va ocupar gaire temps, ja que el que fos ho havíem de portar posat. Alguna cosa d'abric per a la travessa i el pa que ens havia quedat del dia abans. Bé, la Salma va voler agafar la seva nina de drap, no es va avenir a deixar-la de cap de les maneres.

Vaig tenir temps de córrer a buscar el Saïd i el Samuel, no podia marxar sense dir-ho als meus amics. Va ser molt trist, però ells també tenien previst marxar; per tant, segur que ens retrobaríem.

Era fosc quan aquella furgoneta ens va deixar i ens va indicar com arribar fins a la barca. Abans, la mare els va donar uns diners, molts diners, he sabut després, de fet, tots els que teníem després de malvendre les màquines i les eines de fuster del pare. Va caldre, també, vendre algunes peces de roba, com els vestits de casament dels pares i aquell abric de pell que abrigava tant que el pare es va comprar en un viatge a Moscou.

La Salma, a braços de la mare, ja dormia. M'hauria agradat fer com ella, però jo no podia. Entre la por pel que ens esperava i el convenciment que havia de donar suport a la mare, tenia els ulls ben oberts.

Tot va ser molt estrany. Un home donava ordres a tothom perquè pugéssim a la barca, sense més explicacions. Inconscientment, m'apropava cada cop més a la mare, alhora que pensava en el pare: "Per què no hi ets pare? Per què ens has deixat? No veus com ho estem passant?".

Què puc dir de la travessa? Por i por i més por!

Era de nit, fosc, només sentíem el soroll del mar, aquell mateix que havíem sentit durant algunes de les vacances que havíem viscut tots junts, quan el pare encara era amb nosaltres, aquell mateix que ens semblava tan agradable. Ara, el fred feia que busqués l'escalfor de la mare i, un cop ens vam menjar el pa que portàvem, vaig entrar en un estat com d'inconsciència que no em permetia veure amb claredat que era el que passava al meu voltant. Sentia gemecs, crec que eren uns quants viatgers que es queixaven per algun motiu. D'altres no es movien, semblava que dormien.

No sé quant de temps va passar, sé que tenia fred i gana, i estava molt cansat. Algú va començar a moure's i a mirar a l'horitzó. Allà, lluny, s'apropava un vaixell.

Era un vaixell gran, Golfo Azzurro, semblava que es deia. Quan van ser més a prop, van llançar una barca a l'aigua i a dins hi anaven unes persones que semblaven policies, portaven armilles salvavides i cascos. Van ser molt ràpids, es van apropar a nosaltres i, després de saludar-nos i presentar-se, ens van oferir de portar-nos a Itàlia. "No us preocupeu", ens deien –ahora que també ens donaven unes armilles a nosaltres–, i ens indicaven que primer farien passar els nens; en segon lloc, les dones, i després, la resta. D'aquesta manera, van anar fent viatges fins al vaixell gran, anaven i tornaven.

Un cop a dalt, hi havia un munt de persones que van córrer a ajudar-nos, ens abrigaven, ens oferien aigua i, posteriorment, menjar. També hi havia un equip mèdic que vetllava per nosaltres.

A les persones a qui van socórrer ens va canviar l'expressió de la cara, la por va deixar lloc a l'esperança i a l'alegria. Hi havia gent que cridava "Ara som en un lloc segur!"; d'altres ploraven, resaven o cantaven. El que era clar és que una part del viatge havia finalitzat amb èxit. Ara érem a Europa, i aquí ens ajudarien, si més no això

era el que pensàvem. Alguns dels homes cridaven “My friend, my friend” als nostres salvadors.

Tot i que jo continuava sense entendre res. Havia hagut de marxar del meu país, de casa meva, del costat dels meus, i encara no sabia ben bé per quin motiu. No volia un món nou, volia el meu, el de sempre.

Un cop vam arribar a una petita illa que ens van dir que s'anomenava Lampedusa, ens vam acomodar en una tenda de campanya on ens van fer un lloc. Hi havia molta gent, tot era molt estrany.

Però ens van tractar bé, vam sentir l'escalfor humana, vaig pensar que tots estàvem passant per una situació similar, i després de moltes hores ens vam poder relaxar i vam aconseguir dormir una mica.

Hi havia un munt de persones que s'ocupaven de nosaltres, professionals i voluntaris, ja fossin metges, infermers, psicòlegs, educadors, etc.

Ens van anar explicant què hi fèiem allà tots plegats. Pel que fa a nosaltres, ens van dir que érem refugiats; això volia dir que el país on érem ens havia acollit, de moment, fins que es decidís on podíem anar. Això no era gens fàcil, depenia de la voluntat i la legislació dels països possiblement acollidors.

Vam saber que les persones que ens havien rescatat a alta mar eren voluntaris, és a dir, professionals provinents d'un petit país que es deia Catalunya, que un dia, com a conseqüència de la impotència que sentien davant la manca d'acció dels diferents països de la Unió Europea, van decidir actuar i es van traslladar a l'illa grega de Lesbos, pràcticament sense recursos, però decidits a llançar-se al mar cada cop que fes falta per rescatar les persones que fugien dels seus països, víctimes de conflictes bèl·lics, persecucions, fam, etc.

A més de saber, doncs, que ara pertanyíem a una nova categoria, la de “refugiats”, també ens van fer saber que els diferents països de la Unió Europea havien pactat l’entrada d’un nombre determinat de refugiats. Calia esperar!

Els dies passaven i, de tant en tant, rebíem visites de persones que semblava que eren famoses: cantants, polítics... D’entre tots ells, recordo un grup que es deia Txarango o quelcom semblant; amb ells vam cantar i ballar molt, va ser molt divertit. També provenien de Catalunya, un país petit, deien, però que feia temps que demanava que volia acollir. Va ser molt bonic saber que ens esperaven.

Hem anat creant com una altra família; si cal, ens ajudem. El més preocupant és que cada dia arriben centenars de persones que també fugen com nosaltres i totes, totes, esperen i desitgen el mateix, que Europa, on no hi ha guerres i on la gent pot viure, és a dir, treballa, menja, estudia, etc., els aculli i els doni una nova oportunitat. Els que arriben expliquen que no tots han tingut la mateixa sort, que el Mediterrani s’ha endut molts companys i companyes de viatge. Llavors és quan em puc passar hores contemplant el mar i esperant que algú m’expliqui què és el que passa. Sort n’he tingut, sovint, de les paraules d’alguna de les persones que ens acompanyen i que vetllen per nosaltres.

Algú ens va fer escoltar una cançó, “Mediterráneo”; el seu autor, juntament amb altres cantants, la van gravar de nou per cridar l’atenció del món respecte al que està passant en aquest mar nostre.

Tots esperem sortir al més aviat possible d’aquest camp de refugiats, tant de bo això passi d’aquí a poc temps. En tinc moltes ganes, però continuo tenint molta por.

La Gal·la i la tortuga Nael

Marta Fortanet

Un matí d'estiu molt calorós, la Gal·la comença a córrer descalça per la sorra i sense adonar-se'n ensopega amb la cuirassa d'una tortuga i cau de costat. El rèptil, que s'ha quedat immòbil, la mira de reüll i comença a caminar de nou cap al mar. La Gal·la l'observa i apunta un somriure, sembla que està bé, i reprèn la seva correguda fins a l'espigó. Inquieta, comença a cercar alguna cosa entre les roques –l'àvia li havia dit que li havia amagat un tresor–; buscant i buscant troba una capseta. L'obre. Hi troba una ampolleta plena d'un líquid vermellós i un full petit en blanc, però no sap per a què serveix i comença a caminar amb la capseta a la mà, per tornar-se a trobar amb els seus pares, que l'esperen a prop de la caseta dels pescadors; pel camí es troba amb la mateixa tortuga. Aquesta vegada es queda embadalida i li acaricia la closca. I quan la toca amb les mans, de sobte, apareix un remolí de sorra i vent i la tortuga es fa molt i molt grossa i pot parlar.

–Gal·la puja al damunt de la meva cuirassa, que anirem a cercar les paraules perdudes que la teva àvia t'ha escrit en aquest full petit, però abans t'hauràs de prendre aquest líquid vermellós, que t'ajudarà a respirar sota l'aigua.

La Gal·la no es podia creure el que veia i escoltava, però no tenia por, i va pujar sobre la cuirassa de la gran tortuga, es va beure el líquid de la petita ampolla i juntes van viatjar entre roques, peixos, algues i estrelles de mar fins a arribar a una cova en un indret recòndit de l'infinit mar.

Quan van arribar a aquella misteriosa cova i la Gal·la va baixar de la cuirassa, va aparèixer un altre remolí de vent i aigua i el rèptil es va convertir en un nen sirià de nou anys, la mateixa edat que tenia la Gal·la. Junts, van entrar a la cova i el Nael, que és com es deia el nen, la va agafar de la mà i la va tapar amb una tovallola per protegir-la del fred. La Gal·la tremolava molt després de sortir del fons del mar.

Hi havia molts nens i nenes com el Nael. Ell li va explicar que aquella cova era el refugi de persones que havien fugit de la guerra.

–Però què vol dir guerra? –li va preguntar la Gal·la.

–La guerra és un combat entre persones del mateix país que utilitzen armes que fan mal a les persones i destrueixen cases.

–Però, què hi fan aquí?

–Estan amagades perquè ningú els faci mal. Al seu país ha esclatat la guerra, i han hagut de fugir per començar de nou. Però el viatge fins a casa seva és molt difícil, i necessiten protegir les seves famílies. Aquí estan emparades, i moltes persones que no coneixen les han ajudat a arribar-hi i els donen aliments, roba...

–Però viuran sempre en una cova?

–A poc a poc arribaran a casa nostra i els acollirem.

La Gal·la es va posar trista perquè ella tenia una família, una casa, anava a l'escola i era feliç i no s'amagava mai de ningú. Minuts més tard, va començar a jugar amb el Nael, el Samir, el Mohamed, la Dalia i la Hana; no parlaven el mateix idioma, però s'entien a la seva manera. Van estar hores i hores fent jocs dins del mar i la Gal·la es va oblidar de tot perquè s'ho estava passant molt bé amb els seus nous amics.

El Nael li va dir que havien de tornar, perquè era molt tard i els seus pares es preocuparien. I quan van tornar a la platja ja era de nit i el cel estava ple de centenars d'estrelles. El Nael i la Gal·la, estirats a la sorra i agafats de la mà, s'imaginaven figures i dibuixos de persones i animals. Constel·lacions meravelloses i úniques que eclipsaven els seus ulls.

El Nael es va posar la mà a la butxaca dels pantalons i en va treure un paper, i va aparèixer un altre remolí de sorra i vent. El Nael es va convertir en rèptil, i la nit, en dia. Al cel, un sol radiant. La Gal·la va agafar el paper que havia caigut a la sorra i com un coet va anar a buscar els seus pares. Quan els va veure, els va abraçar molt fort durant molta estona i, quan van arribar a casa, va llegir les paraules d'aquell full amb la lletra de la seva àvia:

Ajuda tots els nens i nenes de fora a ser feliços a casa nostra.

La Gal·la sempre s'adorm abraçada a la tortuga de peluix que la seva àvia li va regalar abans de morir. No se'n separa mai. Tanca els ulls i comença a endinsar-se en un viatge trepidant d'aventures i fantasies a través dels seus somnis. Una platja. Un espigó. Una tortuga. Una cova. El Nael i els seus amics.

Quan es lleva, troba un full sota el coixí... i avui la tortuga es diu Nael.

El soroll de les veus

Arantxa Perales Echeverria

i Anna Montes Vallecillos

El soroll de les veus era cada cop més insuportable. Eren veus que havien començat molt fluixet. Veus que sonaven en la llunyania. Al principi no en vam fer cas.

Sempre havíem viscut pensant que al nostre món ple de colors érem molt feliços. Ens llevàvem al matí, fèiem el que havíem de fer, anàvem on havíem d'anar i ho fèiem gaudint dels colors que ens envoltaven.

Però, de sobte, tot va canviar. De cop i volta, es van començar a escoltar aquelles veus. Ningú gosava dir res. Van començar a passar coses estranyes que ningú entenia, no sabíem per què s'estaven produint; així que durant un temps vam callar i no vam parlar d'aquests nous fenòmens. Devia ser que tothom els veia, que tothom escoltava les veus?... O no?

Anaves al supermercat i, de sobte, al cistell d'anar a comprar hi apareixia una rajola de xocolata. Qui la hi havia posat? Hi havia caigut? A la taula de la cuina hi apareixien molletes de coca i de sucre com petites formiguetes. I les veus... cada cop més insistents... Com havia anat a parar aquella joguina en forma de peix a la banyera? No ho recordava... I les veus, jo continuava sense entendre-les: què deien? per què les sentia?... A vegades les veus es convertien en riure; a vegades, en plors.

Em vaig decidir a compartir-ho amb altra gent, i la meva sorpresa va ser que algunes persones també les sentien. Els que ens vam atrevir a parlar d'aquestes veus i d'aquests fenòmens no enteníem res. Però vam voler entendre què estava passant i, decidits, vam començar a voler saber què deien aquelles veus. Vam estar temps per entendre-les i a poc a poc vam començar a detectar que no eren veus com les nostres, el to era diferent. Eren tons insistents, a vegades suaus, a vegades riallers. De sobte, un dia vaig començar a tenir records –en aquell moment encara no ho tenia clar–. Recordava algun rostre, algun cos... Aquest rostre el veia a la cuina,

mirant la tele, però tornava a desaparèixer de seguida. A la resta els va començar a passar el mateix, a la fi els començàvem a veure, de manera fugaç, als carrers; n'hi havia molts, alts, baixos, rossos, pèl-rojos, morenos... Eren nens i nenes!

I així és com va aparèixer un dia al mig del menjador de casa. No entenia res. Ell, petit i juganer, era allà amb la seva mare. El meu fill Marçal tenia vuit anys. Era un nen trapella, divertit, rialler, de vegades tossut. Darrerament, callat, introvertit... Darrerament, em costava entendre'l. No sabia com fer-ho per arribar a ell, darrerament el castigava molt, parlàvem poc. Ens havíem allunyat. M'hi vaig apropar i vaig mirar d'abraçar-lo, però se'm va escórrer d'entre els braços, era com si fos transparent, invisible... Em vaig adonar que la samarreta que portava tenia escrit el seu nom. Vaig mirar per la finestra; al carrer hi havia altres nens i nenes: uns estaven igual de tristos que el Marçal; uns altres, en canvi, reien agafats de la mà dels seus pares i mares. El que més em va impressionar van ser els altres nens i nenes, aquells que portaven un interrogant a la samarreta, aquells que no tenien nom. Aquells que ningú havia vist fins aleshores.

Tots els nens i nenes tenen dret a tenir un nom i a ser d'un lloc, és a dir, a tenir una nacionalitat. Encara avui hi ha països on hi ha nens que ni tan sols tenen un nom.

L'infant té dret a dir el que pensa i que tant la família com els adults i les autoritats tinguin en compte la seva opinió. I a ser escoltat en allò que l'afecta.

La sort d'anar a escola!

Ester Duarri Amills i Judit Farell Batallé

Un dia qualsevol...
D'una ciutat o poble qualsevol de Catalunya...
En un carrer qualsevol...
En una casa qualsevol...
En una família qualsevol...

Hi podrien viure dos infants com els protagonistes d'aquest conte: la Judit i el Nacho, uns germans bessons de nou anys que viuen amb els seus pares. Tot i ser bessons, no s'assemblen massa: la Judit té els cabells llargs, arrissats i rossets, i el Nacho també té els cabells llargs, però ben llisos i marrons.

Cada dia van a la seva escola: l'Escola del Sol. A la classe de quart. Se l'estimen molt! Sobretot els agrada el pati, perquè és gran i molt maco, amb espais diferents per jugar. El que més els agrada del pati és poder estar amb els seus amics, i jugar a futbol i a saltar a corda, xerrar, inventar històries... Que bé poder tenir un pati on trobar-se amb els amics!

Tot i que hi ha dies que els fa mandra anar a l'escola o fer els deures, i que tenen alguna disputa amb els seus amics i amigues, o algun examen que els fa posar nerviosos, els agrada anar a l'escola. Els permet SOMNIAR...

La Judit somnia ser pediatra, metgessa de nens i nenes. Li agradaria curar malalties, i poder posar tiretes als infants quan els posi una vacuna. Per a això ja s'està preparant: a casa hi té una maleta de metges de joguina i practica amb els pares i el seu germà, amb les nines... i fins i tot amb el Pelut, el gos de la família!

Al Nacho sempre li han agradat les sirenes dels cotxes de policia. Ell també somnia. Voldria estudiar molt per arribar a ser policia, per conduir un d'aquests cotxes que tant li agraden! Li fliparia anar ben de pressa, amb la sirena ben forta... per anar a ajudar algú que

ha tingut un accident, a atrapar un lladre o a fer circular el trànsit quan hi ha aquells embussos tan grans!

Ja ho veieu, tots dos tenen grans idees! Idees que els permeten SOMNIAR en un futur. Ells podran escollir, DECIDIR. Perquè tenen SORT DE GAUDIR D'AQUEST DRET.

SORT de viure en un país on hi ha escoles, amb patis i aules per aprendre i descobrir moltes coses.

SORT de tenir una família que els ha comprat llibres, material i quaderns per fer els deures.

SORT de tenir amics amb qui jugar i compartir estones.

SORT de tenir mestres que els ajuden a aprendre coses.

Tot això farà que el Nacho i la Judit puguin DECIDIR.

Perquè... t'has parat a pensar què hauria pogut passar si la Judit i el Nacho haguessin viscut en un altre lloc del món?

Per desgràcia no tots els nens i nenes del món tenen la mateixa sort. N'hi ha que a l'edat del Nacho i la Judit ja no poden anar a l'escola! Sembla que no pugui ser perquè nosaltres, des d'aquí, no ho veiem. PERÒ PASSA.

PASSA que hi ha nens i nenes que han de treballar des de petits, en feines pesades, difícils i de moltes hores, per poder ajudar a portar diners a la família.

PASSA que hi ha famílies que no poden comprar els quaderns, ni el material perquè els seus fills puguin anar a l'escola.

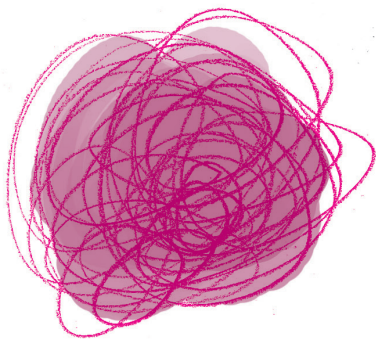
PASSA que, en alguns llocs, les escoles són molt lluny de les cases on viuen els nens i nenes i no hi poden arribar.

PASSA que no a tots els pobles hi ha mestres que puguin explicar-los coses.

Aquests nens i nenes també tenen DRET A L'EDUCACIÓ, però no en poden GAUDIR.

Per això la Judit i el Nacho saben que són AFORTUNATS de tenir el que tenen i saben que han d'APROFITAR molt bé cada minut que poden estar a l'ESCOLA. Per desgràcia no tots els nens i nenes del món tenen la mateixa sort. N'hi ha que amb l'edat del Nacho i la Judit ja no poden anar a l'escola! Sembla que no pugui ser perquè nosaltres, des d'aquí no ho veiem. PERÒ PASSA.

Malestar

Pep Plana Farré

Us vull contar la història d'un home que pateix. Intenta sargir ferides d'infantesa que, de tant en tant, li supuren quan travessa fronteres als aeroports del món.

Es remou, es gira cap una banda i cap a l'altra. Se sent insegur, embolcallat de foscor humida enmig de teles fantasmagòriques.

N'ha fet cinquanta-sis: se'n fa creus.

Avui, el passat li torna a passar factura. Torna a sentir-se atordit. No és tan fort com altres vegades i la sensació d'angoixa, per coneguda, esdevé gairebé quotidiana. No s'espantarà, com li passava abans.

Amb el cap boirós, s'acosta als escàners, a les barreres de cinta, als arcs detectors de metalls i als vigilants de seguretat. Imagina la seva cara i sap que el miraran, inquisidors, com fan els guàrdies quan estan a l'aguait.

Comença a regalimar-li suor freda a l'alçada del clatell i a la vegada té molta calor. Un tremolor el fa sentir com una fulla de roure que està esperant caure tocada pel vent de tardor. De tant en tant, un calfred o un rampell nerviós.

Vola cap a l'Amèrica Central. Els de casa l'han acompanyat a l'aeroport i l'han deixat davant mateix de la gran marquesina il·luminada amb neons, a l'entrada de la zona internacional. Sabien que patia, però no hi podien entrar.

Porta els papers en regla, ha facturat una maleta Samsonite lila que pesa exactament vint-i-dos quilos i mig –sempre deixa cinc-cents grams de marge per no tenir problemes–. Ha fet el check-in online, ja fa dies. Porta l'assegurança del RACC i la bateria del telèfon ben carregada. Té un adaptador per a diferents endolls –comprat a Amazon– i una llanterna del Decathlon amb piles de recanvi. En una

butxaca hi porta els números de telèfon dels familiars i coneguts, per si li roben el mòbil.

La nit abans, a casa, havia pesat i mesurat l'equipatge de mà. Porta l'ordinador penjat del muscle, dins del seu estoig, a punt de treure'l en el control. Té el límit de la visa augmentat i el passaport, renovat fa poc, ben enfundat en un plàstic translúcid.

Un bolígraf de quatre colors, tres ulleres de mirar de prop escampades per l'equipatge, ossets de goma de diferents gustos, quatre ibuprofens i una pastilla per a l'al·lèrgia completen el seu tresor de primers auxilis.

Està nerviós però, igual que Gary Cooper o Chuck Norris, està preparat davant del guàrdia de fronteres.

Pensaments recurrents li circulen frenètics i atrafegats pel cervell. Li van rememorant, de manera cruel, altres viatges on, no podent dissimular l'estrès, havia acabat separat dels altres passatgers en una habitació freda de l'aeroport. Allà havia estat sotmès a interrogatoris, vexacions i escorcolls i, fins i tot una vegada, ensumat per gossos que deixaven caure baba.

No vol que li torni a passar. Recorda Londres, Nova York i especialment Calcuta. Mai l'havien detingut, ni trobat res il·legal, llevat d'un entrepà de pernil a l'aeroport de Chile¹.

Us preguntareu què li passa a aquest home emboirat, tant preparat i nerviós que avui la família ha deixat davant del primer control de la zona internacional de l'aeroport de Barcelona.

---

1. Escrit així per conservar l'original. Llicència de l'autor.

Senzillament, té por, molta por, una por gairebé irracional.

La té d'ençà que va haver de marxar, fa quaranta-cinc anys, gairebé furtiu, del seu país, empès per la pressió dels grans guardians del món. La seva família va ser un dany col·lateral de les atzagaïades d'una operació anomenada Còndor que durant anys va corsecar i dessagnar l'Amèrica del Sud.

Aleshores era petit. Amb onze anys, durant l'estiu austral, va haver de passar la frontera sabedor de grans secrets. Molts s'acumulaven, en forma de bitllets americans de cent, en butxaques dissimulades en els entrecreixos o en els camals dels pantalons, massa llargs per a l'època de l'any. Allò el va marcar.

Des d'aquell dia, que va pujar al DC8 d'Iberia, cada frontera que ha travessat s'ha convertit en un exercici de valentia i d'enfrontament a uns fantasmes que no ha pogut pair mai.

Aquell 5 febrer del 1972 podria haver estat fatal. Hi havia perill que no poguessin sortir, que la policia se'ls quedés pel fet de voler fugir, que trobessin els dòlars amagats o que un funcionari cobdiciós volgués cobrar mordida per permetre l'èxode d'una família cap a un món millor.

Per a l'home que avui té cinquanta-sis anys, aquell dia els militars, els policies i els funcionaris de la barrera de la zona internacional de l'aeroport de Pudahuel, a Santiago, esdevenien la diferència entre el paradís europeu i l'infern americà.

Avui travessa la barrera de l'aeroport de Barcelona, sense secrets, però emmascarat pel sutge indeleble del passat.

Ja a dintre, decideix fer un cafè en un dels bars i passar pel *duty free* per comprar algun Toblerone i potser un llibre, d'aquells

d'autoajuda, per al viatge. Pensa en la tornada: quan sortirà de Guatemala comprarà rom Zacapa i a l'escala de Panamá, potser un ordinador o un iPhone bé de preu. Somriu, murri, comptant l'estalvi.

Mentre seu, agafa el telèfon de la butxaca i truca a casa per fer-los saber que ha passat el primer control. L'animen, saben que pateix molt a les fronteres, però respecten les seves mostres de feblesa sense fer-les massa evidents.

Penja amb un somriure de complicitat i satisfacció el mòbil rosa.

Alça els ulls i veu un televisor penjat del sostre, mut i amb subtítols. Hi surten llargues corrues de gent amuntegada prop d'una via de tren. Neva molt. Li venen al cap les imatges de l'Holocaust.

Els subtítols parlen de refugiats, de nens perduts fugint de països en guerra, d'Europa avui.

Va passar la frontera un febrer amb por, però amb dignitat. Anava amb els seus pares i se sentia protegit i estimat. Sabia que l'objectiu era arribar a Europa, on els rebrien els familiars com a fills pròdigs retornats.

Els que surten a la televisió van a la deriva, hi ha molts nens que estaran profundament traumatitzats. Els costarà molt sortir-se'n, gairebé sols, en un país estrany.

S'acaba el cafè, recull les coses i es posa a caminar. S'atura davant d'una pantalla molt blanca i cerca el seu vol, el comprova massa vegades i va al lavabo a rentar-se la cara i mirar si pot fer un altre riu. Els nervis el fan anar molt al lavabo; cada vegada que hi va acapara paper higiènic, "per si de cas".

Va repetint en veu baixa, només per a ell, com una lletania, la porta d'embarcament.

Enfila el passadís fins a l'altre control, uns homes l'aplaudeixen. Una mica més tranquil, es prepara pel darrer pas abans de pujar a l'avió.

Passa, ho ensenya tot i ja està a la sala d'embarcament. S'asseu en un sofà groc a esperar, falta més de mitja hora per sortir.

Veü a la televisió, altra vegada imatges de refugiats enmig del fred dels Balcans que omplen les pantalles. Són gairebé les vuit del matí a Barcelona, pensa en el fred que fa allà. Voldria anar-hi per ajudar, voldria portar mantes verdes i una sopa calenta. Està frisós.

Ara només cal pujar a l'avió i enlairar-se fins a Madrid, on l'espera el segon avió, fins a Panamà, on embarcarà en el tercer, que el portarà fins a Guatemala.

Allà l'espera en Max, un bon amic que l'acollirà la primera nit a casa seva. Fa poc hi ha parlat pel Whatsapp.

Fruirà dels amics i companys i retrobarà coneguts que fa anys que no veu. Passats quinze dies, tornarà a patir nervis i calfreds per tornar a Catalunya. Decideix no pensar-hi.

Controlats els pensaments egoistes de la seva realitat li retornen els refugiats de la televisió al cap. Com serà el futur d'aquelles persones que ho han perdut tot? Ara sembla que els intenten llevar la dignitat tractant-los com vedells.

Agafa el llibre que ha comprat al *duty free* i es posa a llegir, mentre van cridant per grups a embarcar al seu vol.

Al seu costat, una dona de pell bruna i samarreta arrapada segueix mirant la pantalla de la televisió mentre deixa caure una llàgrima furtiva que li taca la faldilla de seda vermella. Un home, que seu al

costat, amb to amorós la calma dient-li “Falta poco, Maricela, nos espera en ‘Guate’, ahí veremos cómo está y nos la traemos de una vez”. L’envolta i, amb la mà marcada pel dur treball quotidià d’un bracer de Terra Ferma, l’acaronava tendrament, mentre amb l’altra cerca en una bossa del Condis uns passaports i, dintre d’aquests, els bitllets de l’avió.

El nostre home s’asseu al seu lloc a l’avió i comença a escriure en un quadern de tapes dures, fetes de retalls de suro, els pensaments que se li van acudint fins que es queda profundament adormit:

“Tothom té drets però a algunes persones se’ls els neguen”, “La televisió ens dona en temps real l’espectacle de la vida”, “Les ferides mal cicatritzades ens sagnen quan evoquen els fets pels quals van estar provocades”, “Cadascú sent la intensitat de les seves ferides de manera diferent, ni millor ni pitjor”.

Somia que, a Madrid, la dona de pell fosca amb samarreta arrapada i faldilla de seda vermella li ofereix un mocador de paper per eixugar una llàgrima que li està rodolant per la galta. Es veu a Panamà comprant alguns clauers i arribant a Guatemala cap a tres quarts de set del vespre. En Max i la seva companya l’esperen i l’abracen. Li ofereixen una beguda i el conviden a entrar al carro per anar a prendre alguna cosa. Allà, lluny, entreveu una parella que abracen una nena petita, és fosc i no acaba de posar cara a aquell grup humà.

Hi ha un home, una dona amb faldilla, una nena d’uns deu anys i un piló de gent que els envolta, saludant-los efusivament. De lluny veu que la dona de la faldilla es gira cap a ell i, aixecant la mà, branda un mocador de paper que deixa que el vent s’emporti caient prop seu. Està net, només una taca vermella en forma de cor desdibuixat flanqueja un extrem. Sense saber per què, el recull i se’l posa a la butxaca.

Després de prendre unes quantes cerveses i un bon rom Zacapa amb papelines, van a casa d'en Max, li ofereixen una habitació i l'acullen. Abans de dormir es fica la mà a la butxaca, treu els mocadors i els repassa com si cerqués les marques d'un enigma. Els mira i remira i els deixa, després de rebregar-los, a la taula. A poc a poc es van deixant anar, com si alliberessin la seva ràbia, i confegeixen dues boles que deixen entreveure taques que evoquen llàgrimes vermelles i grogues. Les primeres de patiment i les altres de goig. En el seu somni s'adorm entre vapors de rom i cervesa.

Però, de cop...

Es desperta, suat i intranquil al seu llit de Girona, on la Maria, la seva dona, l'acarona i el calma dient-li que tot devia ser un altre somni d'aquells que té abans de volar.

S'aixeca, para el despertador i es dutxa.

Junts enfilen el camí de l'aeroport de Barcelona, on agafaran un avió cap a Nova York. Ell s'ha posat àloe vera a les mans perquè va estar cavant a l'hort. La Maria, enfundada en una faldilla vermella i amb una samarreta estreta. Emprenen amb tranquil·litat el camí de la zona internacional.

Una vegada a l'avió, cada un treu un mocador i s'eixuguen les llàgrimes d'emoció, volen junts per anar a trobar en Max i la Lucía, dos guatemalencs, antics il·legals, que viuen separats dels seus familiars a la ciutat de Chicago. La Lucía ha infantat la Maricela, una nena de pell bruna, ulls petits i cabells punxeguts que diuen que volen que sigui ciutadana americana.

El nostre home, amb la Maria se sent segur. Però, en un racó amagat de la cartera, porta un petit nino "quita penas", un bitllet de dòlar antic i un paper rebregat amb un segell del 6 de febrer de

1972 estampat a Madrid on diu amb lletres blaves: ADMITIDO.

S'adorm fins que li porten el menjar. Ja no sap què pensar, només sap que les fronteres el fan patir i que el nino no ha treballat gaire la nit anterior. La Maria ara i els pares anys abans, amb el seu escalf li han fet el pas més tranquil. Menja, xerra, llegeix al diari notícies de refugiats i, amb la mà a la cartera, s'adorm convençut que els somnis seran plàcids a partir d'ara en aquell Airbus.

La Maria se'l mira, li recull la cartera que li ha caigut. L'obre, es mira els amulets i somriu. També s'adorm, tot agafant la mà del nostre home, que es diu Joan. Tots dos dormen connectats i, de tant en tant, marquen amb la fisonomia de la cara un petit patiment. De ben segur reviuen, entre somnis, les cares d'aquells nens refugiats que han vist a la televisió de la zona internacional de l'aeroport de Madrid.

Convenció sobre els Drets de l'Infant

Adoptada per l'Assemblea General
de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989

PREÀMBUL

Els estats membres d'aquesta Convenció,

Considerant que, d'acord amb els principis proclamats a la Carta de les Nacions Unides, el reconeixement de la dignitat inherent i dels drets iguals i inalienables de tots els membres de la família humana són el fonament de la llibertat, la justícia i la pau del món,

Tenint present que els pobles de les Nacions Unides, a la Carta, han reafirmat la seva fe en els drets humans fonamentals i en la dignitat de promoure el progrés social i elevar el nivell de vida dins d'un concepte més ampli de llibertat.

Reconeixent que les Nacions Unides, en la Declaració Universal dels Drets Humans, han proclamat i acordat que tothom té tots els drets i llibertats que hi són enunciats sense cap classe de distinció per raó de raça, color, sexe, llengua, religió, opinió política o d'altra mena, d'origen nacional o social, posició econòmica, naixement o qualsevol altra condició.

Recordant que, a la Declaració Universal dels Drets Humans. Les Nacions Unides han proclamat que la infància té dret a una assistència i atenció especials.

Amb el convenciment que la família, com a grup fonamental de la societat i com a medi natural per al creixement i el benestar de tots els

seus membres, i particularment dels infants, ha de rebre la protecció i l'assistència necessàries per poder assumir plenament les seves responsabilitats dins de la comunitat.

Reconeixent que l'infant, per a aconseguir un desenvolupament ple i harmoniós de la seva personalitat, ha de créixer en un medi familiar, en una atmosfera de felicitat, amor i comprensió.

Considerant que l'infant ha de ser preparat per viure una vida individual en la societat i educat en l'esperit dels ideals proclamats a la Carta de les Nacions Unides, i especialment en un esperit de pau, tolerància, dignitat, llibertat, igualtat i solidaritat.

Tenint present que la necessitat de prestar atenció especial a l'infant ha estat estatuïda a la Declaració dels Drets de l'Infant de Ginebra de 1924 i a la Declaració de Drets de l'Infant adoptada per les Nacions Unides el 1959, i reconeguda a la Declaració Universal dels Drets Humans, al Pacte Internacional sobre Drets Civils i Polítics (particularment els articles 23 i 24), al Pacte Internacional sobre Drets Econòmics, Socials i Culturals (especialment al article 10) i als estatuts i normatives de les institucions especialitzades i de les organitzacions internacionals relacionades amb el benestar dels infants.

Tenint present que, tal com assenyala la Declaració dels Drets de l'Infant adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides de 20 de novembre de 1959, "l'infant, per raó de la seva immaduresa mental i física, necessita atenció i salvaguarda especials, i protecció legal adequada, tant abans del seu naixement com després".

Recordant les disposicions de la Declaració sobre els principis legals i socials referits a la protecció i el benestar de l'infant, amb especial referència a l'acolliment i a l'adopció nacional i internacional (resolució 41/85 de l'Assemblea General de 3 de desembre de 1986); les Normes mínimes de les Nacions Unides per a l'administració de la justícia

de Menors ("Normes de Beijing") (resolució 40/33 de l'Assemblea General de 14 de desembre de 1975); Declaració sobre la protecció de la dona i l'infant en estats d'emergència o de conflicte armat (resolució 3318, XXIX) de l'Assemblea General de 14 de desembre de 1975.

Reconeixent que a tots els països del món hi ha infants que viuen en condicions excepcionalment difícils i que aquest infants necessiten una consideració especial.

Valorant degudament la importància de les tradicions i dels valors culturals de cada poble per a la protecció i el desenvolupament harmoniosos de l'infant.

Reconeixent la importància de la cooperació internacional per a millorar les condicions de vida dels infants a tots els països, i particularment als països en vies de desenvolupament.

Han acordat el que segueix:

PART I

Article 1

Pel que fa a aquesta Convenció, s'entén per infant tot ésser humà menor de 18 anys, tret que en virtut de la llei que li sigui aplicable, hagi assolit la majoria d'edat abans.

Article 2

1. Els estats membres han de respectar els drets enunciats en aquesta Convenció i assegurar-los a tots els infants sota la seva jurisdicció sense cap mena de discriminació, independentment de la raça, el color, el sexe, la llengua, la religió, l'opinió política o d'altra mena, l'origen nacional, ètnic o social, la posició econòmica, la incapacitat física, el naixement o qualsevol altra condició de l'infant, dels seus pares, o dels seus tutors legals.

2. Els estats membres prendran totes les mesures adequades per assegurar que l'infant estigui protegit contra tota classe de discriminació o càstig per mor de la condició, les activitats, les opinions expressades o de les creences dels seus pares, tutors legals o familiars de l'infant.

Article 3

1. En totes les accions que concerneixen l'infant, tant si són portades a terme per institucions de benestar social públiques o privades, tribunals de justícia, autoritats administratives o cossos legislatius, la consideració principal ha de ser l'interès primordial de l'infant.
2. Els estats membres es comprometen a assegurar als infants tota la protecció i atenció necessàries per a llur benestar, tenint en compte els drets i els deures del seus pares, tutors legals o d'altres persones que en tinguin la responsabilitat legal i, amb aquest fi, han de prendre totes les mesures legislatives i administratives adequades.
3. Els estats membres han d'assegurar que les institucions, els serveis i els equipaments responsables de l'atenció o la protecció dels infants compleixin les normes establertes per l'autoritat competent, especialment pel que fa a la seguretat, la salubritat, el nombre i la competència del personal, i també que hi hagi supervisió professional.

Article 4

Els estats membres han d'adoptar totes les mesures legislatives, administratives i d'altres d'adequades per fer efectius els drets reconeguts en aquesta Convenció. Pel que fa als drets econòmics, socials i culturals, els estats membres han de prendre aquestes mesures tant com els ho permetin els seus recursos i, si fos necessari, dins del marc de la cooperació internacional.

Article 5

Els estats membres han de respectar les responsabilitats, els drets i els deures dels pares i, si fos el cas, els dels membres de la família extensa o de la comunitat d'acord amb els usos locals, dels tutors legals o altres persones que en tinguin la responsabilitat i d'acord amb el desenvolupament de les capacitats de l'infant donar-li la direcció i la guia adequades perquè pugui exercir els drets reconeguts en aquesta Convenció.

Article 6

1. Els estats membres reconeixen que tot infant té el dret intrínsec a la vida.
2. Els estats membres han d'assegurar al màxim possible la supervivència i el desenvolupament de l'infant.

Article 7

1. L'infant ha de ser enregistrar immediatament després del seu naixement i des d'aquest moment té dret a un nom, a tenir una nacionalitat i, fins on sigui possible, el dret a conèixer els seus pares i a ser pujat per ells.
2. Els estats membres han d'assegurar l'efectivitat d'aquests drets d'acord amb la seva legislació nacional i les obligacions concretes en virtut dels acords internacionals en aquest camp, especialment quan altrament l'infant mancaria de nacionalitat.

Article 8

1. Els estats membres es comprometen a respectar el dret de l'infant a preservar la seva identitat, incloent-hi la nacionalitat, el nom i el parentiu familiar, d'acord amb la llei i sense interferències il·lícites.
2. Si un infant fos privat il·legalment d'algun dels elements de la seva identitat, o de tots, els estats membres li prestaran l'assistència i la protecció adequades amb la finalitat de restablir ràpidament la seva identitat.

Article 9

1. Els estats membres vetllaran perquè l'infant no sigui separat dels seus pares contra llur voluntat, tret de quan les autoritats competents, d'acord amb la legislació i els procediments aplicables, decideixin que aquesta separació és necessària per a l'interès primordial de l'infant. Aquesta decisió pot ser necessària en casos especials, com quan els pares maltracten o abandonen l'infant o quan els pares viuen separats i s'ha de prendre una decisió sobre el lloc de residència de l'infant.
2. En qualsevol procediment relatiu al paràgraf 1, totes les parts interessades han de tenir l'oportunitat de participar-hi i de donar a conèixer la seva opinió.
3. Els estats membres han de respectar el dret de l'infant separat d'un dels seus pares o d'ambdós de tenir relacions personals i contacte directe amb tots dos regularment, tret de si això va contra el seu interès primordial.
4. Quan aquesta separació sigui el resultat d'una mesura presa per un estat membre, com ara la detenció, l'empresonament, l'exili, la deportació o la mort (inclosa la mort per qualsevol causa mentre la persona estigui sota la custòdia de l'estat), d'un dels pares de l'infant o de tots dos, o de l'infant, l'estat membre, quan li ho demanin, ha de donar la informació essencial sobre el lloc on es troben el membre o els membres absents de la família a l'infant, als pares o, si convé, a un altre membre de la família, tret que amb això l'infant pogués resultar perjudicat. A més, els estats membres s'han d'assegurar que la presentació d'aquesta petició no comporti conseqüències adverses per a la persona o les persones implicades.

Article 10

1. D'acord amb l'obligació dels estats membres segons l'article 9, paràgraf 1, tota sol·licitud feta per un infant o pels seus pares per entrar en un estat membre o sortir-ne amb l'objectiu de reunificar la família, han de ser tramitades pels estats membres positi-

vament, humanament i expeditivament. A més, els estats membres han d'assegurar que la presentació d'aquesta sol·licitud no tingui conseqüències adverses per als sol·licitants ni per als seus familiars.

2. Un infant els pares del qual visquin en estats diferents té el dret de tenir relacions personals i contactes directes amb tots dos progenitors amb regularitat, tret de circumstàncies excepcionals. Amb aquesta finalitat, i d'acord amb el deures dels estats membres establerts a l'article 9, paràgraf 2, els estats membres han de respectar el dret de l'infant i dels seus pares a sortir de qualsevol país, fins i tot del propi, i d'entrar al seu propi país. El dret a sortir de qualsevol país solament estarà subjecte a les restriccions legals i que siguin necessàries per a protegir la seguretat nacional, l'ordre públic, la salut o la moral públiques o els drets i les llibertats d'altres persones, i en consonància amb els altres drets reconeguts en aquesta Convenció.

Article 11

1. Els estats membres han de prendre mesures per evitar el trasllat il·lícit d'infants a l'estranger i que siguin retinguts il·lícitament.
2. Amb aquesta finalitat, els estats membres han de promoure l'establiment d'acords bilaterals o multilaterals, o l'adhesió als acords existents.

Article 12

1. Els estats membres han d'assegurar a l'infant amb capacitat de formar un judici propi el dret a manifestar la seva opinió en tots els afers que l'afectin. Les opinions de l'infant han de ser tingudes en compte segons la seva edat i maduresa.
2. Amb aquesta finalitat, l'infant ha de tenir especialment l'oportunitat de ser escoltat en qualsevol procediment judicial o administratiu que l'afecti, bé directament, bé per mitjà d'un representant o d'una institució adequada, d'acord amb les normes de procediment de la legislació.

Article 13

1. L'infant té el dret a la llibertat d'expressió; aquest dret inclou el dret a cercar, rebre, i difondre informació i idees de tota mena, sense consideració de fronteres, sigui oralment, per escrit, o impreses en forma d'art o per qualsevol altre mitjà triat per l'infant.
2. L'exercici d'aquest dret pot estar subjecte a algunes restriccions, que seran només les que prevegi la llei i que siguin necessàries: a) per respecte als drets o a la reputació d'altri; o b) per a la protecció de la seguretat nacional, de l'ordre públic o de la salut o la moral públiques.

Article 14

1. Els estats membres han de respectar el dret de l'infant a la llibertat de pensament, de consciència i de religió.
2. Els estats membres han de respectar els drets i els deures dels pares i, si convé, dels tutors legals, a dirigir l'infant en l'exercici del seu dret d'acord amb el desenvolupament de les seves facultats.
3. La llibertat a manifestar la pròpia religió o les pròpies creences només pot tenir les limitacions legals necessàries per a protegir la seguretat, l'ordre, la salut o la moral públiques, i els drets i les llibertats fonamentals dels altres.

Article 15

1. Els estats membres reconeixen els drets de l'infant a la llibertat d'associació i a la llibertat de reunió pacífica.
2. En l'exercici d'aquests drets no hi ha d'haver més restriccions que les establertes de conformitat amb la llei i que siguin necessàries en una societat democràtica en interès de la seguretat nacional o pública, l'ordre públic, la protecció de la salut o la moral públiques, o la protecció dels drets i les llibertats dels altres.

Article 16

1. Cap infant no pot ser subjecte d'interferències arbitràries o

il·legals en la seva vida privada, la seva família, domicili o correspondència, ni d'atacs il·legals al seu honor i reputació.

2. L'infant té dret a la protecció de la llei contra aquestes interferències o atacs.

Article 17

Els estats membres reconeixen la importància de la funció dels mitjans de comunicació i han de vetllar perquè l'infant tingui accés a informacions i materials informatius procedents de diverses fons nacionals i internacionals, especialment les que tenen per finalitat promoure el seu benestar social, espiritual i moral, i la seva salut física i mental. Amb aquesta finalitat, els estats membres:

1. Han d'encoratjar els mitjans de comunicació social a difondre informació i materials informatius que siguin beneficiosos socialment i culturalment per a l'infant d'acord amb l'esperit de l'article 29;
2. Han de promoure la cooperació internacional en la producció, l'intercanvi i la difusió d'aquesta informació i d'aquest material informatiu procedent de diverses fons nacionals i internacionals;
3. Han d'encoratjar la producció i la difusió de llibres infantils;
4. Han d'encoratjar els mitjans de comunicació a tenir una atenció especial a les necessitats lingüístiques de l'infant que pertany a un grup minoritari o que sigui indígena;
5. Han de promoure el desenvolupament de la normativa adequada per a protegir l'infant de la informació o del material informatiu perjudicial per al seu benestar tenint en compte les disposicions dels articles 13 i 18.

Article 18

1. Els estats membres han d'esmerçar els seus millors esforços a assegurar el reconeixement del principi que el pare i la mare tenen responsabilitats comunes en l'educació i el desenvolupament de l'infant. Els pares o, si falten, els tutors legals, tenen la responsabilitat primordial de l'educació i el desenvolupament

de l'infant. L'ur preocupació fonamental ha de ser l'interès primordial de l'infant.

2. Amb la finalitat de promoure i garantir els drets enunciats en aquesta Convenció, els estats membres han de donar l'ajut oportú als pares i tutors perquè puguin acomplir les seves responsabilitats d'educar l'infant i han d'assegurar la creació d'institucions, equipaments i serveis per a l'atenció dels infants.
3. Els estats membres han de prendre totes les mesures apropiades perquè els infants de pares que treballen es beneficiïn dels serveis i equipaments de guarda d'infants a què tinguin dret.

Article 19

1. Els estats membres han de prendre totes les mesures legislatives, administratives, socials i educatives apropiades per a protegir l'infant contra totes les formes de violència física o mental, lesions, abusos, abandonament o tracte negligent, maltractament o explotació, inclosos els abusos sexuals, físics o mentals, mentre està sota la tutela dels seus pares, tutors legals o de qualsevol altra persona que en tingui la tutela.
2. Aquestes mesures protectores, si cal, han d'incloure procediments efectius per a l'establiment de programes socials, amb la finalitat de donar el suport necessari a l'infant i als que en tenen la tutela, i també per a d'altres maneres de prevenir, detectar, informar, derivar, investigar, tractar i seguir els casos de maltractaments descrits més amunt, a més de les actuacions judicials, si fossin necessàries.

Article 20

1. Un infant privat temporalment o permanentment del seu entorn familiar o quan per al seu interès primordial no es pugui permetre que hi romanguí, té dret a la protecció i l'ajuda especials de l'estat.
2. Els estats membres, d'acord amb les seves legislacions nacionals, han d'assegurar una atenció alternativa a aquest infant.

3. Aquesta atenció pot comprendre, entre d'altres, l'acolliment familiar, la Kafala de la llei islàmica, l'adopció o, si fos necessari, la col·locació en institucions apropiades per a l'atenció de l'infant. En considerar les solucions s'ha de prestar una especial atenció al fet que és desitjable que l'infant continuï la seva educació en el seu propi medi ètnic, religiós, cultural i lingüístic.

Article 21

Els estats membres que reconeixen o permeten l'adopció han d'assegurar que la consideració principal sigui l'interès primordial de l'infant i:

1. Han de vetllar perquè l'adopció de l'infant només sigui autoritzada per les autoritats competents, les quals han de determinar, d'acord amb la llei i les normatives aplicables, i tota la informació pertinent i fidedigna, que l'adopció es pot permetre en vista de la situació jurídica de l'infant en relació amb els seus pares, parents o tutors legals, i que, si n'és un requisit, les persones implicades hagin donat el consentiment informat per a l'adopció amb tot l'assessorament que pugui ser necessari;
2. Han de reconèixer que si l'infant no pot ser col·locat en una família d'acolliment o adoptiva, o no hi ha manera adequada d'atendre'l en el seu país d'origen, l'adopció entre països pot ser considerada com un mitjà alternatiu de l'atenció a la infància;
3. Han de prendre totes les mesures convenients per assegurar que l'infant objecte d'adopció entre països gaudeixi de totes les salvaguardes i garanties equivalents a les de l'adopció nacional;
4. En l'adopció entre països han de prendre totes les mesures necessàries per assegurar que l'adopció no proporcioni guanys econòmics indeguts als qui hi participin;
5. Quan escaigui, han de promoure els objectius d'aquest article pactant acords o convenis bilaterals o multilaterals i s'han d'esforçar a assegurar que la col·locació de l'infant en un altre país és duta a terme pels òrgans o les autoritats competents.

Article 22

1. Els estats membres han de prendre les mesures apropiades perquè un infant que demana estatut de refugiat o que sigui considerat refugiat d'acord amb la llei i els procediments nacionals o internacionals, tant si va acompanyat pels seus pares com per un altra persona, rebi la protecció necessària i una assistència humanitària, i que gaudeixi dels drets aplicables enunciats en aquesta Convenció i en d'altres normatives de drets humans o de caràcter humanitari a què aquests estats s'hagin adherit.
2. Amb aquesta finalitat, els estats membres, si ho consideren convenients, han de cooperar en qualsevol esforç fet per les Nacions Unides per protegir i ajudar aquest infant a trobar els seus pares o d'altres membres de la família, o de qualsevol infant refugiat per obtenir la informació necessària perquè es reuneixi amb la seva família. Quan ni el pares ni els altres membres de la família puguin ser localitzats, l'infant ha de tenir la mateixa protecció que qualsevol altre infant privat temporalment o definitivament del seu medi familiar pel motiu que sigui, tal com s'enuncia en aquesta Convenció.

Article 23

1. Els estats membres reconeixen que l'infant disminuït físicament o mentalment ha de gaudir d'una vida plena i respectable en condicions que li assegurin dignitat, que li permetin d'arribar a valdre's per ell mateix i que li faciliten la participació activa en la comunitat.
2. Els estats membres reconeixen el dret de l'infant disminuït a rebre atencions especials i vetllaran perquè, d'acord amb els recursos disponibles, es presti a l'infant beneficiari i als qui tinguin la responsabilitat de la seva cura l'ajuda sol·licitada, i que aquesta sigui l'adequada a la situació de l'infant i dels pares o d'altres persones que en tinguin cura.
3. En consideració a les necessitats especials de l'infant disminuït, l'ajuda donada d'acord amb el paràgraf 2 ha de ser gratuïta sem-

pre que sigui possible, tenint en compte els recursos econòmics dels seus pares o de les altres persones que en tinguin cura, i ha d'anar destinada a assegurar que l'infant disminuït tingui accés efectiu a l'educació, la formació, els serveis d'atenció a la salut, la preparació per al treball, i les oportunitats d'esplai, i que rebi aquests serveis de manera adequada per a aconseguir la màxima integració social i desenvolupament individual possibles, inclòs el desenvolupament cultural, i espiritual.

4. Els estats membres han de promoure, amb esperit de cooperació internacional, l'intercanvi d'informació adequada en el camp de l'atenció preventiva de la salut i del tractament mèdic, psicològic i funcional dels infants disminuïts, i la difusió d'informació concernent als mètodes de rehabilitació i als serveis d'ensenyament i de formació professional, i l'accés a aquesta informació, amb l'objectiu que els estats membres puguin millorar llur capacitat i coneixements i ampliar llur experiència en aquest camp. En aquest aspecte, s'han de tenir especialment en compte els països en vies de desenvolupament.

Article 24

1. Els estats membres reconeixen el dret de l'infant a gaudir del nivell de salut més alt possible i d'equipaments de tractament de les malalties i de restabliment de la salut. Els estats integrants s'han d'esforçar a assegurar que cap infant no sigui privat del seu dret a accedir a aquests serveis.
2. Els estats membres han d'assegurar la plena aplicació d'aquest dret i, especialment, han de prendre les mesures següents:
  - a) Reduir la mortalitat dels nadons i dels infants.
  - b) Assegurar la prestació de l'assistència mèdica i l'atenció a la salut que siguin necessàries a tots els infants, posant l'èmfasi en el desenvolupament de l'atenció primària de la salut.
  - c) En el marc de l'atenció primària de la salut, combatre les malalties i la desnutrició mitjançant, entre d'altres coses, l'aplicació de la tecnologia de què es disposi i el subministrament de medicaments i d'altres recursos.

trament d'aliments nutritius adequats i d'aigua potable neta, prenent en consideració els perills i els riscos de pol·lució ambiental.

- d) Assegurar atenció sanitària prenatal i postnatal a les mares.
  - e) Vetllar perquè tots els sectors de la societat, i especialment els pares i els infants, estiguin informats, tinguin accés a l'educació i rebin suport en l'ús dels coneixements bàsics sobre la salut i la nutrició dels infants, els avantatges de l'alletament matern, la higiene i la sanitat ambiental, i la prevenció d'accidents.
  - f) Desenvolupar l'atenció sanitària preventiva, l'orientació dels pares i l'educació i els serveis de planificació familiar.
3. Els estats membres han de prendre totes les mesures apropiades eficaces per bandejar les pràctiques tradicionals perjudicials per a la salut dels infants.
  4. Els estats membres es comprometen a promoure i encoratjar la cooperació internacional per aconseguir progressivament la realització plena dels drets reconeguts en aquest article. Respecte a això, s'han de tenir en compte especialment les necessitats dels països en desenvolupament.

Article 25

Els estats membres reconeixen el dret de l'infant que ha estat internat o bé col·locat en una família d'acolliment per les autoritats competents, amb la finalitat d'atendre, protegir o tractar la seva salut física o mental, a una revisió periòdica del tractament que rep i totes les altres circumstàncies rellevants en aquest internament o acolliment familiar.

Article 26

1. Els estats membres han de reconèixer el dret de tots els infants a ser beneficiaris de la seguretat social i de les prestacions socials, i han de prendre les mesures necessàries per aconseguir la plena realització d'aquest dret d'acord amb la legislació nacional.
2. Les prestacions s'haurien de concedir, si fos el cas, tenint en

compte els recursos i les circumstàncies de l'infant i de les persones que tinguin la responsabilitat del seu manteniment, i també tota altra consideració pertinent en una sol·licitat feta per l'infant o en nom seu.

Article 27

1. Els estats membres reconeixen el dret de tots els infants a un nivell de vida adequat al seu desenvolupament físic, mental, espiritual, moral i social.
2. Els pares o altres persones responsables de l'infant tenen l'obligació primordial d'assegurar, dins de les seves possibilitats econòmiques, les condicions de vida necessàries per al desenvolupament de l'infant.
3. Els estats membres, d'acord amb les condicions nacionals i segons els seus mitjans, han de prendre les mesures apropiades per ajudar els pares i les altres persones responsables de l'infant a fer efectiu aquest dret i, en cas de necessitat, han de donar ajut material i programes de suport, principalment pel que fa a la nutrició, el vestit i l'habitatge.
4. Els estats membres han de prendre les mesures pertinents per assegurar que els pares o altres persones que en tinguin la responsabilitat financera, satisfacin la pensió per a la manutenció i l'al·lotjament de l'infant, tant si viuen a l'estat integrant com a l'estranger. Especialment, si la persona que té la responsabilitat financera de l'infant viu en un estat diferent d'aquell on viu l'infant, els estats integrants han de promoure l'adhesió als acords internacionals o la signatura d'aquests acords, a més de fer tota altra gestió pertinent.

Article 28

1. Els estats membres reconeixen el dret de l'infant a l'educació, i amb l'objectiu d'aconseguir aquest dret progressivament i basant-se en la igualtat d'oportunitats, especialment han de:

- a) Implantar l'ensenyament primari obligatori i gratuït per a tothom;
  - b) Fomentar el desenvolupament de formes diferents de l'ensenyament secundari, inclòs l'ensenyament general i el professional, i posar-lo a l'abast de tots els infants prenent les mesures pertinents, com ara implantat l'ensenyament gratuït i oferint ajut econòmic en cas de necessitat;
  - c) Mitjançant qualsevol mitjà adequat, fer que l'ensenyament superior sigui accessible a tothom, segons la capacitat de cadascú.
  - d) Posar a l'abast de tots els infants informació i orientació sobre les qüestions referents a l'educació i professionals.
  - e) Prendre mesures per a encoratjar l'assistència regular a l'escola i reduir les taxes d'abandonament escolar.
2. Els estats membres han de prendre totes les mesures adequades per assegurar que la disciplina escolar sigui administrada de manera compatible amb la dignitat humana de l'infant i de conformitat amb aquesta Convenció
  3. Els estats membres han de fomentar i encoratjar la cooperació internacional pel que fa a l'educació, especialment amb l'objectiu de contribuir a eliminar la ignorància i l'analfabetisme del món, i facilitar l'accés als coneixements científics i tècnics i als mètodes d'ensenyament moderns. En aquest aspecte, s'ha de tenir en compte especialment les necessitats dels països en desenvolupament.

Article 29

1. Els estats membres convenen que l'educació de l'infant ha d'anar adreçada a:
  - a) Desenvolupar tant com es pugui la personalitat, el talent i la capacitat mental i física de l'infant;
  - b) Infondre en l'infant el respecte envers els seus pares, la seva pròpia identitat cultural, llengua i valors, i envers els valors nacionals del país on viu, del país d'on podria procedir i en-

vers les civilitzacions diferents de la seva.

c) Preparar l'infant a una vida responsable en una societat lliure, amb esperit de comprensió, pau, tolerància, igualtat entre els sexes i amistat entre tots els pobles, grups ètnics, nacionals i religiosos i persones d'origen indígena.

d) Infondre en l'infant el respecte a l'entorn natural.

2. Cap punt d'aquest article o de l'article 28 ha de ser interpretat de manera que restringeixi la llibertat dels individus i de les entitats per establir i dirigir institucions d'ensenyament, sempre que siguin respectats els principis del paràgraf 1 d'aquest article, i que l'educació donada en aquestes institucions s'ajusti a les normes mínimes de l'estat.

Article 30

Als estats on hi hagi minories ètniques, religioses o lingüístiques, o persones d'origen indígena, a l'infant que pertanyi a una minoria o que sigui indígena no se li pot negar mai, en comunitat amb els altres membres del seu grup, el dret a gaudir de la seva pròpia cultura, a professar i practicar la seva pròpia religió i a utilitzar la seva pròpia llengua.

Article 31

1. Els estats membres reconeixen el dret de l'infant al descans i a l'esplai, al joc i a les activitats d'esbarjo adequades a la seva edat, i a participar lliurement en la vida cultural i les arts.
2. Els estats membres han de respectar i promoure el dret de l'infant a participar plenament en la vida cultural i artística i han d'afavorir oportunitats de participació en activitats culturals, artístiques, recreatives i d'esplai.

Article 32

1. Els estats membres reconeixen el dret de l'infant a ser protegit contra l'explotació econòmica, i a fer qualsevol treball que pugui ser perillós o entorpir la seva educació, o que sigui perjudicial per a la seva salut o el seu desenvolupament físic, mental, espi-

ritual, moral o social.

2. Els estats membres han de prendre mesures legislatives, administratives, socials i educatives per assegurar l'aplicació d'aquest article. Amb aquesta finalitat, i tenint en compte les disposicions pertinents i les normes internacionals, els estats integrants, en especial:
  - a) Han de regular l'edat o les edats mínimes per començar a treballar;
  - b) Han de regular l'horari i les condicions de treball; i
  - c) Han d'estipular les multes apropiades i d'altres sancions encaminades a assegurar el compliment efectiu d'aquest article.

Article 33

Els estats membres han de prendre totes les mesures apropiades, fins i tot mesures legislatives, socials i educatives, per protegir els infants de l'ús il·lícit dels estupefaents i les substàncies psicotròpiques enumerades en els tractats internacionals pertinents, i per impedir que els infants siguin utilitzats en la producció il·lícita i en el tràfic d'aquestes substàncies.

Article 34

Els estats membres es comprometen a protegir l'infant de totes les maneres d'explotació i d'abús sexual. Amb aquesta finalitat, els estats integrants, en particular, han de prendre totes les mesures nacionals, bilaterals i multilaterals necessàries per impedir:

- a) La inducció i la coacció a un infant perquè participi en qualsevol activitat sexual il·legal;
- b) L'explotació d'infants en la prostitució o en d'altres pràctiques sexuals il·legals;
- c) L'explotació d'infants en espectacles i en material pornogràfic.

Article 35

Els estats membres han de prendre totes les mesures nacionals, bila-

terals i multilaterals convenients per impedir el segrest, la venda o el tràfic d'infants per qualsevol motiu i de qualsevol manera.

Article 36

Els estats membres han de protegir l'infant contra tota altra mena d'explotació que pugui perjudicar qualsevol aspecte del seu benestar.

Article 37

Els estats membres han de vetllar que:

- a) Cap infant no sigui sotmès a tortura o cap altre tractament o càstig cruel, inhumà o degradant. Especialment, no s'ha d'imposar la pena capital ni la de presó perpètua sense la possibilitat d'excarceració pels delictes comesos per menors de 18 anys.
- b) Cap infant no sigui privat de la seva llibertat il·legalment o arbitràriament. La detenció o l'empresonament d'un infant només pot portar-se a terme d'acord amb la llei i només com a última mesura, i durant el període de temps més curt possible que correspongui.
- c) Tot infant privat de llibertat ha de ser tractat amb la humanitat i respecte a la dignitat inherent a la persona humana i tenint en compte les necessitats d'una persona de la seva edat. Especialment, un infant privat de llibertat ha d'estar separat dels adults, tret que es considerés convenient per a l'interès primordial de l'infant, i ha de tenir dret a mantenir el contacte amb la seva família per mitjà de correspondència o visites, tret de circumstàncies excepcionals;
- d) Tot infant privat de la seva llibertat ha de tenir dret a un accés ràpid a l'assistència legal o d'altra que sigui adequada i a recusar la legalitat de la seva privació de llibertat davant d'un tribunal o d'una altra autoritat competent, independent i imparcial i a una resolució ràpida de l'actuació.

Article 38

1. En els conflictes armats que afectin un infant, els estats membres es comprometen a respectar i vetllar perquè es respectin les normes de la legislació internacional humanitària que li sigui aplicable.
2. Els estats membres han de prendre totes les mesures possibles per evitar que les persones que no hagin complert 15 anys no prenguin part directament en les hostilitats.
3. Els estats membres, en les seves forces armades, s'han d'abstenir de reclutar qualsevol persona menor de 15 anys. Quan es faci un reclutament entre persones que hagin complert 15 anys, però menors de 18, els estats membres han de procurar donar prioritat als de més edat.
4. D'acord amb les obligacions emanades de la legislació humanitària internacional de protegir la població civil durant els conflictes armats, els estats membres han de prendre totes les mesures possibles per assegurar la protecció i l'atenció dels infants afectats per un conflicte armat.

Article 39

Els estats membres han de prendre totes les mesures adequades per promoure la recuperació física i psicològica, i la reinserció social d'un infant víctima de qualsevol forma d'abandó, explotació, abús, tortura o qualsevol altra forma de tractament o càstig cruel, inhumà o degradant; o conflictes armats. Aquesta recuperació i reinserció ha de tenir lloc en un ambient que protegeixi la salut, l'autoestima i la dignitat de l'infant.

Article 40

1. Els estats membres reconeixen el dret de tot infant de qui s'al·legui que ha infringit la llei penal, o a qui se n'acusí o en sigui declarat culpable, de ser tractat d'una manera que promogui el seu sentit de dignitat i vàlua, i que reforci el seu respecte pels drets humans i les llibertats fonamentals dels altres; i tenint en compte la seva edat i la importància de promoure que l'infant es reinsereixi en la societat i que hi assumeixi una funció constructiva.

2. Amb aquesta finalitat, i tenint en compte les disposicions pertinents de les normatives internacionals, els estats membres han d'assegurar especialment:
- a) Que no s'al·legui que cap infant ha infringit la llei penal, ni se l'acusi o se'l declari culpable per actes o omissions que no eren prohibits a la legislació nacional o internacional quan van ser comesos;
  - b) Que tot infant de qui s'al·legui que ha infringit la llei penal o se l'acusi d'haver-ho fet, tingui almenys les següents garanties:
    - I. ser considerat innocent mentre no se'n provi la culpabilitat d'acord amb la llei;
    - II. ser informat amb promptitud dels càrrecs que se li imputen, directament o a través dels seus pares o tutor legal, i tenir l'assistència legal o d'altra d'apropiada en la preparació i en la presentació de la seva defensa;
    - III. que la causa sigui dirimida sense demora per una autoritat competent, independent i imparcial, o per un cos judicial en una audiència equitativa d'acord amb la llei i en presència d'un assessor jurídic o d'altre d'adequat, tret que es considerés negatiu per als interessos primordials de l'infant, tenint en compte especialment la seva edat i situació i la dels seus pares o tutors legals;
    - IV. a no ser obligat a donar testimoni o a confessar-se culpable; interrogar o haver interrogat els testimonis contraris i obtenir la participació i l'interrogatori de testimonis de descàrrec o almenys en condicions d'igualtat;
    - V. en el cas que es consideri que ha infringit la llei penal, que aquesta decisió i qualsevol mesura imposada en conseqüència, sigui revisada per una autoritat o un òrgan judicial superior competent, independent i imparcial;
    - VI. tenir assistència gratuïta d'un intèrpret si l'infant no comprèn o no parla l'idioma utilitzat;
    - VII. que la seva vida privada sigui respectada plenament en totes les fases del procediment.

3. Els estats membres han de promoure l'establiment de lleis, procediments, autoritats i institucions específiques aplicables a infants de qui es presumeix que han infringit la llei penal, se'ls acusa d'haver-ho fet o se n'han declarat culpables, i especialment:
  - a) Establir una edat mínima per sota de la qual s'ha de considerar que l'infant no té la capacitat d'infringir la llei;
  - b) Si és adequat i desitjable, establir mesures apropiades per tractar aquests infants sense utilitzar procediments judicials, sempre que siguin respectats plenament els drets humans i les garanties legals.
4. Disposar diverses mesures, com ara ordres de protecció, orientació i supervisió, assessorament, llibertat a prova, acolliment familiar, programes educatius i de formació professional, i d'altres alternatives a l'internament en institucions per assegurar que els infants són tractats de manera apropiada tant a les seves circumstàncies com a la infracció penal.

Article 41

Res d'aquesta Convenció no afectarà cap disposició que sigui millor per a la realització dels drets de l'infant i que formi part de:

- a) La legislació d'un estat membre; o
- b) la legislació internacional vigent en aquest estat.

PART II

Article 42

Els estats membres es comprometen a donar a conèixer àmpliament els principis i les disposicions d'aquesta Convenció per mitjans eficaços i adequats, tant a infants com a adults.

Article 43

1. Amb la finalitat d'examinar els progressos fets pels estats membres per aconseguir el compliment de les obligacions contraetes en aquesta Convenció, s'establirà un Comitè dels Drets de

l'Infant, que durà a terme les funcions que s'ordenen a continuació.

2. El comitè estarà format per deu experts de gran integritat moral i competència reconeguda en el camp propi d'aquesta Convenció. Els membres del Comitè han de ser elegits pels estats membres d'entre els seus ciutadans i han d'exercir les seves funcions a títol personal. Es tindrà en compte una distribució equitativa i també els principals sistemes legals.
3. Els membres del Comitè han de ser elegits mitjançant votació secreta d'una llista de persones designades pels estats membres. Cada estat membre ha de nomenar una persona d'entre els seus ciutadans.
4. L'elecció inicial del Comitè tindrà lloc pel cap alt sis mesos després de l'entrada en vigor d'aquesta Convenció i després cada dos anys. Almenys quatre mesos abans de la data de cada elecció, el Secretari General de les Nacions Unides ha d'enviar una carta als estats membres invitant-los a presentar els seus candidats en el termini de dos mesos. Després, el Secretari General prepararà una llista per ordre alfabètic de les persones designades, indicant els estats membres que les han designades, i la presentarà als estats membres en aquesta Convenció.
5. Les eleccions se celebraran en una reunió dels estats membres convocada pel Secretari General a la seu central de les Nacions Unides. En aquesta reunió, el quòrum de la qual seran els dos terços dels estats membres, les persones elegides per formar part del Comitè seran les que obtinguin el nombre més alt de vots i la majoria absoluta dels vots dels representants dels estats membres votants presents.
6. Els membres del Comitè seran elegits per un termini de quatre anys. Podran ser reelegits si se'n torna a presentar la candidatura. El mandat de cinc dels membres elegits en la primera elecció expiarà al cap de dos anys; immediatament després de la primera elecció, el president de la reunió elegirà per sorteig els noms d'aquests cinc membres.

7. Si un membre del Comitè morís, presentés la dimissió o declarés que per qualsevol causa no pot continuar exercint les seves funcions en el Comitè, l'estat membre que el va designar designarà un altre expert d'entre els seus ciutadans per servir durant la resta del termini, si és aprovat pel Comitè.
8. El Comitè ha d'establir les seves pròpies normes de procediment.
9. El Comitè ha d'elegir els seus funcionaris per un període de dos anys.
10. Normalment, les reunions del Comitè tindran lloc a la seu central de les Nacions Unides o en qualsevol altre lloc convenient determinat pel mateix Comitè. El Comitè s'ha de reunir en sessió ordinària un cop al any. La duració de les reunions serà determinada i revisada, si és procedent, en una reunió dels estats membres en aquesta Convenció i subjecta a l'aprovació de l'Assemblea General.
11. El Secretari General de les Nacions Unides proporcionarà el personal i els equipaments necessaris per a l'execució de les funcions del Comitè segons aquesta Convenció.
12. Amb l'aprovació de l'Assemblea General, els membres del Comitè establerts d'acord amb aquesta Convenció rebran emoluments dels recursos de les Nacions Unides en els termes i les condicions que estableixi l'Assemblea.

Article 44

1. Els estats membres es comprometen a presentar al Comitè, a través del Secretari General de les Nacions Unides, informes sobre les mesures adoptades per fer efectius els drets reconeguts en aquest document i sobre el progrés fet en l'ús d'aquests drets:
  - a) Al cap de dos anys de l'entrada en vigor de la Convenció en cada estat membre.
  - b) En endavant, cada cinc anys.
2. Els informes fets d'acord amb aquest article han de mencionar la situació real i les dificultats, si n'hi ha, que afectin al grau de

compliment de les obligacions provinents d'aquesta convenció. També han de contenir prou informació perquè el Comitè es pugui fer càrrec clarament del nivell d'acompliment de la Convenció en el país de què es tracti.

3. Els estats membres que hagin presentat al Comitè un informe inicial complet, en els informes subsegüents presentats d'acord amb el paràgraf b) no hauran de repetir la informació bàsica donada prèviament.
4. El Comitè pot demanar als estats membres informació complementària relativa a l'acompliment de la Convenció.
5. Cada dos anys, per conducte del Consell Econòmic i Social, el Comitè ha de presentar un informe de les seves activitats a l'assemblea General de les Nacions Unides.
6. Els estats membres difondran àmpliament els informes presentats.

Article 45

Amb l'objectiu de promoure l'aplicació efectiva de la Convenció i de fomentar la cooperació internacional en tot allò que propugna la Convenció:

- a) Les institucions especialitzades, la UNICEF i els altres òrgans de les Nacions Unides, tenen el dret de ser representades en l'estudi del compliment de les disposicions d'aquesta Convenció que siguin de la seva competència. El Comitè pot invitar les institucions especialitzades, la UNICEF i d'altres organismes competents que consideri apropiats, a aportar assessorament especialitzat sobre l'aplicació de la Convenció en les matèries de llur competència. El Comitè pot invitar les institucions especialitzades, la UNICEF i d'altres òrgans de les Nacions Unides, a presentar informes sobre l'acompliment de la Convenció en matèria de llur competència.
- b) Si ho considera convenient, el Comitè trametrà a les institucions especialitzades (la UNICEF i d'altres de competents), qualsevol informe dels estats membres que contingui una demanda o que

indiqui una necessitat d'assessorament o assistència tècnica, a més de les possibles observacions i dels suggeriments del Comitè en relació amb aquestes demandes.

- c) El Comitè pot recomanar a l'Assemblea General de demanar al Secretari General que en representació seva porti a terme estudis d'assumptes específics relatius als drets de l'infant.
- d) El Comitè pot fer suggeriments i recomanacions generals basades en la informació rebuda d'acord amb els articles 44 i 45 d'aquesta Convenció. Aquests suggeriments i recomanacions generals han de ser trameses a qualsevol estat membre implicat i presentats en un informe a l'Assemblea General junt amb els comentaris que hi hagin fet els estats membres.

PART III

Article 46

Aquesta Convenció pot ser signada per tots els estats.

Article 47

Aquesta Convenció ha de ser ratificada. Les escriptures de ratificació seran dipositades a la Secretaria General de les Nacions Unides.

Article 48

Aquesta Convenció estarà oberta a l'adhesió de qualsevol estat. Els documents d'adhesió seran dipositats a la Secretaria General de les Nacions Unides.

Article 49

1. Aquesta Convenció entrarà en vigor al trentè dia a comptar des de l'endemà de la data en què el vintè acord de ratificació o adhesió hagi estat dipositat a la Secretaria General de les Nacions Unides.
2. Per a cada estat que ratifiqui la convenció o s'hi adhereixi, després d'haver estat dipositat el vintè document de ratificació o d'adhesió, la Convenció entrarà en vigor al trentè dia després

que aquest estat hagi dipositat el seu document de ratificació o d'adhesió.

Article 50

1. Qualsevol estat membre hi pot proposar una esmena i registrar-la a la Secretaria General de les Nacions Unides. El Secretari General haurà de comunicar l'esmena proposada als estats membres indicant si està a favor de convocar una conferència dels estats membres per poder considerar i votar les propostes. Si en l'espai de quatre mesos des de la data de la comunicació almenys un terç dels estats membres estan a favor de la conferència, el Secretari General haurà de convocar la conferència sota els auspicis de les Nacions Unides. Qualsevol esmena que sigui adoptada per una majoria dels estats membres presents a la conferència, i que l'hagin votada, haurà de ser presentada a l'Assemblea General de les Nacions Unides per a ser aprovada.
2. Tota esmena adoptada d'acord amb el paràgraf 1 d'aquest article entrarà en vigor quan hagi estat aprovada per l'Assemblea General i acceptada per dos terços dels estats membres.
3. Quan una esmena entri en vigor serà preceptiva per als estats membres que l'han acceptada, mentre que els altres estats membres continuaran estant obligats per les disposicions d'aquesta Convenció i per les anteriors esmenes que hagin acceptat.

Article 51

1. El Secretari General de les Nacions Unides ha de rebre el text de les reserves fetes pels estats en el moment de la seva ratificació o adhesió i enviar-les a tots els estats.
2. No serà admesa cap reserva incompatible amb l'objecte i el propòsit d'aquesta Convenció.
3. Les reserves poden ser anul·lades en qualsevol moment mitjançant una notificació expressa adreçada al Secretari General de les Nacions Unides, el qual n'haurà d'informar a tots els estats. Aquesta notificació tindrà efecte a partir de la data en què sigui rebuda pel Secretari General.

Article 52

Un estat membre pot denunciar aquesta Convenció mitjançant un escrit tramès al Secretari General de les Nacions Unides. La denúncia esdevindrà efectiva un any després de la data en què hagi estat rebuda la notificació.

Article 53

El Secretari General de les Nacions Unides és designat dipositari d'aquesta Convenció.

Article 54

L'original d'aquesta Convenció, els textos àrab, xinès, anglès, francès i castellà de la qual són igualment autèntics, seran dipositats a la Secretaria General de les Nacions Unides. El testimoni, els plenipotenciaris sotasignats degudament autoritzats pels respectius governs, signen aquesta Convenció.

Nacions Unides, novembre de 1989

Agraiments

A les autores i autors dels contes, Eva Madurga García, Arantxa Perales Echeverria, Anna Montes Vallecillos, Ester Duarri Amills, Judit Farell Batallé, Pep Plana Farré i Marta Fortanet Riera.

A Lola Renau i Regina Gairal, per haver-nos donat un cop de mà en el desenvolupament de la tercera edició del Concurs.

A l'equip tècnic del CEESC per la seva gestió de la convocatòria i publicació, a la presidenta Maria Rosa Monreal pel pròleg del llibre i a les i els membres de la junta delegada de Girona, per aquesta idea i la seva tercera edició: Rubèn Fornós, Jordi Iglesias, Caterina Hernández, Assumpció Costals, Mertixell Raurich, Aina Sànchez, Pep Plana i Isard Font.

Objectius de l'educació

"Els estats convenen que l'educació ha d'orientar-se al desplegament de la persona i les aptituds de l'infant, a fi de preparar-lo per a una vida adulta activa; i que ha d'infondre-li el respecte als drets humans fonamentals, el respecte envers els seus pares, la seva llengua i el seu entorn natural, i el respecte als seus valors culturals i nacionals tant com els de les altres civilitzacions."

Article 29 de la Convenció sobre els Drets de l'Infant

ceesc

COL·LEGI D'EDUCADORES
I EDUCADORS SOCIALS
DE CATALUNYA